

Een oude foto van een vliegtuig

Gé Nijkamp en Anja Tanke

Een paar jaar geleden laat Gé Nijkamp deze foto zien: een groepje mannen die poseren bij een nagemaakt vliegtuig op een ouderwetse kar met houten wielen. Gé heeft de foto gekregen van een goede bekende. Wie zouden die mannen toch zijn? Waarom staan ze bij dit vliegtuig? Waar en wanneer zou deze foto gemaakt zijn? Vragen en nog eens vragen. Samen hebben we geen enkel antwoord. We menen in de meest rechtse persoon een heel jonge Jaap de Wit, de zoon van de telegraafkantoorhouder in Zenderen¹, te herkennen. Zo'n foto intrigueert en dan wil je er toch meer over weten. In dit geval lukt dat echter niet.

Onlangs ziet Gé in een speciale winkelweekeditie, die de Borne'sche Courant tezamen met de Nieuwe Hengelosche Courant op 30 augustus 1928 uitbrengt, een bericht over een vliegtuig in een optocht. Het trekt onmiddellijk zijn aandacht. Zou het bericht wat te maken hebben met de oude foto?

Nu moet het toch lukken wat meer te achterhalen. Uit het krantenbericht blijkt het volgende. Het is feestweek in Borne: op 30 augustus start de winkelweek, Koninginnedag wordt de 31ste gevierd en voor de eerste keer wordt een landbouwdag georganiseerd². Op 31 augustus staat onder andere een zogenaamde allegorische optocht door het dorp gepland. Er zijn 31 deelnemers, waaronder kabouters, koopvrouwen, cowboys en indianen, diverse auto's en versierde karren met o.a. Tirolers, winterporten het vliegtuig Holland Indie-vlucht.

In de jaren '20 neemt het vervoer van post als luchtvracht letterlijk een grote vlucht. Het is voor die tijd

een enorme ontwikkeling waarover veel in kranten geschreven wordt. Post voor gebieden overzee gaat niet meer per boot maar waaghalzen leggen met kleine vliegtuigjes grote afstanden af. De eerste binnenlandse Nederlandse postvlucht, een enkele reis van Schiphol naar Batavia vindt plaats in 1924. In 1927 vindt de eerste retourvlucht Nederland – Nederlands Indië plaats met het vliegtuig "de Postduif".

Het vliegtuig dat meedoet met de optocht is ingeschreven door de gebroeders Hulshoff. Met deze inzending winnen zij de juryprijs³.

Wie zijn dan toch de gebroeders Hulshoff? In het bevolkingsregister staan meerdere gezinnen Hulshoff(f) vermeld. Het gezin van Johan Barend Hulshoff blijkt het juiste te zijn. Hij is brievenbesteller en zijn zoon Hendrik Abram heeft hetzelfde beroep. Het echtpaar Hulshoff heeft nog meer kinderen. De zoons hebben allemaal technische beroepen, zoals metaalbewerker en tekenaar.

Een vliegtuig in aanbouw, de bouwers poseren er trots naast.

Het toeval wil dat Gé af en toe nog contact heeft met Hans Hulshoff. Zijn vader is Johan Marie en deze is op zijn beurt een zoon van de genoemde postbode Johan Barend Hulshoff. Hans is in het bezit van een aantal foto's van het vliegtuig in afgebouwde staat. Eén daarvan beelden we af op de volgende pagina. Hij vertelt aan Gé dat hij altijd heeft gedacht dat het vliegtuig en de bouwers iets met post te maken zou moeten hebben. Uit een andere bron worden onze gedachten bevestigd. Op de door Hans Hulshoff ge-gestuurde foto is het woord 'duif' duidelijk leesbaar. Voor postbodes zal

Links Henri Geert Hulshoff en rechts Johan Marie Hulshoff, toepasselijk gekleed als piloten bij het door henzelf gebouwde vliegtuig.

een dergelijk onderwerp, het vervoer van post per vliegtuig in plaats van met de boot, vast veel gespreksstof gegeven hebben. Het was dé grote ontwikkeling op hun vakgebied in die tijd.

Nu is het raadsel opgelost, of misschien toch niet? De auteurs van dit verhaal zijn het er samen niet over eens dat de afgebeelde foto's van hetzelfde vliegtuig zijn. Wat denkt u?

Met dank aan:

De heer H. Hulshoff voor het ter beschikking stellen van bovenstaande foto.

Bronnen:

1. *Boorn & Boerschop* 2009-2 Artikel over Jaap de Wit.
2. Gezamenlijke uitgave van *Bornsche Courant* en *Nieuwe Hengelosche Courant* 30 augustus 1928.
3. *Bornsche Courant* 5 september 1928.

Bij gelegenheid van de vluchten in 1924 en 1927 geeft de PTT in 1928 twee luchtpostzegels uit.

Zegel 40 cent:

G.A. Koppen, bekend door de postvlucht Nederland-Nederlands-Indië en terug in 1927.

Zegel 75 cent:

A.N.J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, bekend door de eerste postvlucht Nederland-Nederlands-Indië in 1924.